

Kanjerleerkrachtgedrag en Kanjertaal

Hieronder staan verschillende aandachtspunten voor leerkrachtgedrag beschreven.

1. Maak dagelijks contact met alle kinderen en begroet ieder kind met een handdruk

Werk aan een goede relatie met ieder kind

Een kind heeft behoefte aan een goede relatie met jou. Het wil zich gezien en gehoord voelen door de meester/juf.

Let ook op het contact met de onopvallende kinderen

De aandacht gaat vaak uit naar de assertieve, open kinderen. Ook de stille kinderen hebben jouw aandacht nodig.

Individuele aandacht

Een hand geven bij de deur en even persoonlijk aandacht zorgt ervoor dat je ieder kind hebt “gezien”. Het kind doet er toe voor jou.

2. Geef complimenten op afstand

Kinderen hebben dagelijks waardering (voeding) nodig

Kinderen groeien in zelfvertrouwen en positief bewustzijn als zij worden aanvaard zoals zij zijn.

Juist agressieve, bazige kinderen zijn vaak erg gevoelig voor complimenten

Maak gebruik van hun altruïsme.

Complimenten verbeteren de sfeer in een groep. Het onderling vertrouwen neemt toe.

Zo voorkom je negatieve beelden over elkaar en verklein je de kans dat een kind wordt genegeerd omdat “juf (of meester) het ook een lastpak vindt.”

Beloon het proces in plaats van het eindresultaat

Dus niet: ‘Wat een goed cijfer heb je’, maar ‘Ik kan zien dat jij goed je best heb gedaan’.

3. “Jij bent de moeite waard, maar dit gedrag kan niet!”

Laat merken dat je hoge, positieve verwachtingen hebt van het kind en de groep.

Geef jezelf en de ander iedere dag weer een nieuwe kans.

Vraag je af wat je werkelijke overtuiging en bedoeling is met dit kind

Laat zien dat je oprecht blij bent met het kind. Let op je gedachten over dit kind en je aannames/ intenties.

4. Reageer duidelijk op ongewenst gedrag: Oogcontact, een gebaar, hand op schouder > Corrigeer van dichtbij

Corrigeer, in eerste instantie, van nabij (als dat kan)

Je voorkomt dat het gedrag direct ‘groot’ en zichtbaar wordt gemaakt voor andere kinderen

Wees alert op 'kleine' dingen die de rust verstoren

Er is vaak al veel gebeurd voordat gedrag echt vervelend wordt. Blokkeer direct de "benzinepompen".

Voorkom dat je boos wordt, geef vriendelijk en duidelijk leiding

Zet een kind niet voor schut, corrigeer de ergste benzinepomp als die weer eens in een deuk ligt: "Goede vrienden juttten elkaar niet op. Als jij een goede vriend bent, dan stop je met je gegiechel." Ga niet schreeuwen of belerend spreken.

Je wijst het gedrag af, niet het kind. Wees daar duidelijk in.

5. De wereld van het fatsoen: Verwacht dat een leerling goed wil doen. Reageer als leerkracht vanuit die verwachting

Gebruik zinnen als:

"Wil je daar mee stoppen?"

Laat je niet verleiden tot een machtsstrijd met een leerling. Blijf rustig en beheerst reageren.

Blijf rustig, ook als u merkt dat het kind in uw irritatiezone zit.

6. Gebruik de 'ik boodschap': "Ik zie , hoor..... daar heb ik last van, wil je daar mee stoppen"

Je benoemt het gedrag en geeft een duidelijk signaal

Veel kinderen reageren vaak direct met gewenst gedrag op deze vraag (80%)

Je benoemt hier: wat je ziet/hoort, wat het met je doet, en wat je wilt

Situatie → effect op jou → gewenste situatie

Bedank een kind als het positief reageert:

"Fijn, dank je wel."

Complimenteer dit kind wat later met haar/ zijn positief gedrag

"Wat fijn dat je nu zo rustig werkt, wij kunnen nu ook goed doorwerken"

Wat doe je als een kind niet gewenst reageert of in herhaling valt....?

7. Durf krachtig te spreken = leiderstaal (directief taalgebruik)

Je begint altijd volgens de norm van het fatsoen

Geef aan wat je verlangt en geef dat rustig aan.

Reageert een kind **niet na herhaald verzoek, gebruik dan "leiderstaal"**

D.w.z. Je spreekt kinderen duidelijk en krachtig aan.

20% van de kinderen heeft immers meer baat bij leiderstaal. Je bent juist liefdevol als je het kind geeft wat het kan begrijpen.

Blijft een kind volharden in dwars gedrag, dan is er iets bijzonders aan de hand.

Zeg dan zo iets als: "Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand."

8. Er is iets met het kind aan de hand

Ga verder met de groep indien het gedrag van het kind dit toelaat.

Zeg: "Ik weet niet wat er metaan de hand is. Laat haar/hem nu maar even."

Kap benzinepompen direct af: "Stoppen met benzine geven!"

Groep aan het werk zetten

Hernieuwde poging tot contact met het kind.

9. Ik schrik van jouw gedrag Zo ben jij helemaal niet. Dit gedrag kan niet.

Is dit echt wat je wilt? Ik geloof het gewoon niet.

Hiermee refereer je aan het werkelijke verlangen van het kind

Probeer erachter te komen of het kind wil stoppen met het grensoverschrijdend gedrag.

Bij Nee: "Daar ben ik blij om..... Dan ga je nu zitten en zie ik dit gedrag ook niet meer!"

Op een geschikt moment kunt u met deze leerling nabespreken 'wat er nu precies aan de hand was.'

Bij Ja: "Dat meen je niet. Ik wil dit niet geloven van je! Ik kom over vijf minuten terug.

Denk nog eens na of je werkelijk meent wat je nu allemaal zegt."

Kind blijft volharden/doorgaan:

10. "Je mag dit herhalen met je ouders en de directeur erbij. Is dit wat je echt wilt?"

Bij Ja: Leerling moet de klas verlaten.

(Er moet dus een plek zijn waar deze leerling heen gaat=

schoolbeleid/schoolafspraken)

Directie wordt ingelicht en de ouders ook

Ouders worden gebeld voordat de leerling dat heeft kunnen doen.

De ouders/verzorgenden worden uitgenodigd voor een gesprek op school. In dit gesprek wordt besproken wat wel en niet kan op school en hoe nu verder gehandeld gaat/kan worden. Afhankelijk van de houding van de ouders zoekt de school een oplossing die goed is voor de betreffende leerling, de klasgenoten, de leerkracht, de school, de buurt, andere ouders en wie er verder nog mee te maken heeft.

Reageren de ouders wraak-, haat-, of zeurgericht, dan zegt de school welke acties worden ondernomen. De acties die worden ondernomen hebben als doel het leerproces te bevorderen en het fatsoen te handhaven.

Het bestuur

Het bestuur is op de hoogte van dit gesprek.

Het beleid moet op alle niveaus gedragen worden. De leerling kan terug in de klas als ouders en school op een Lijn zitten. De ervaring leert dat in deze extreme gevallen de meeste ouders steun geven aan het schoolbeleid. Laat u niet intimideren als ouders hun kind van school dreigen te halen. U staat pal voor het fatsoen.

11. Betrek de groep bij gewenste gedragsverandering van een kind

“Ik heb erg last van dit gedrag, wie van jullie heeft hier ook last van?”

Doe dit altijd respectvol, vanuit de gedachte: ‘we helpen elkaar’.

(Je maakt op die manier “de macht van het fatsoen” zichtbaar.)*

Jij steekt de vinger op en vraagt aan de leerlingen die het met je eens zijn hetzelfde te doen. De witte petten zullen altijd op jouw hand zijn als jij je van meet af aan respectvol hebt gedragen.

Zijn er momenten dat jij je zelfbeheersing verloor, dan keert de groep zich echter tegen je. De groepsleden nemen afstand van jouw gedrag en dat van de dwarsliggende leerling. Gelukkig heb jij je zelfbeheersing niet verloren. Alles gaat daarom goed en kun je het gedrag van de dwarsligger samenvatten met:

“Ik heb hier last van, wij hebben hier last van... Nu is het mooi geweest!”

*Groepsdruk is een discutabel fenomeen. De Kanjertrainer mag hier alleen gebruik van maken als hij/zij dat doet zonder gevoelens van irritatie, wraakzucht, onverschilligheid, angst, onzekerheid. Het doel is inzicht geven enerzijds en anderzijds aan te sluiten op het verlangen goed te willen doen. Het is groepsdruk in positieve zin: **doe elkaar recht**. Kwaadaardige groeperingen daarentegen maken gebruik van groepsdruk in negatieve zin, gericht op onderdrukking, machtshandhaving. Middelen: intimidatie, angst aanjagen. Uiteraard houdt u zich hier verre van. Groepsdruk is alleen in de positieve variant toegestaan.

12. De Kanjerleerkracht durft ouders toe te laten in de klas

De Kanjerleerkracht laat zich niet bepalen door gevoelens van irritatie, onmacht, angst en onverschilligheid.

Ouders hebben bijna altijd het goede voor met hun kind en andere kinderen. Ouders willen graag betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind en willen graag samenwerken. Laat dit het uitgangspunt zijn om ouders uit te nodigen in de les.

N.B. Feedback in de bovenbouw

Nodig ouders uit bij de lessen, zeker als hun kind van klasgenoten wil horen hoe er over haar/hem wordt gedacht. Als ouders weten dat deze oefening voor hun kind op het programma staat dan zullen ze er zeker bij willen zijn.

Kinderen die niet durven Forceer een kind of ouders niet om een oefening te doen waarin kritiek wordt gegeven. Neem een ontspannen houding aan: “Graag of niet”. Bijna alle leerlingen doen deze oefening met plezier. Laat u niet bepalen door de angst van een enkele leerling of ouder.

De kans is namelijk groot dat het kind van de enkele ouder die zich hevig verzet grensoverschrijdend stil, brutaal, of schreeuwerig is. Opvallend vaak staat de ouder met het kind dat is te typeren als passief-agressief op de rem. De sociale knelpunten bij deze leerling zijn daarmee onbespreekbaar en daardoor in de visie van de Kanjertraining niet op te lossen zonder medewerking van de ouders. Enkele ouders zullen daarentegen een oplossing willen afdwingen, waarbij de eis is dat het gedrag van andere kinderen **wel**, en dat van hun kind **niet** wordt besproken, ga hierin niet mee.

Borging en implementatie

- Spreek de twee talen
- Laat je twee keer per jaar observeren door een collega of de Kanjercoördinator*
- Vraag ondersteuning als je bepaalde dingen moeilijk vindt
- Bereid de lessen goed voor en lees daarbij de algemene handleiding, de eigen handleiding en de 'handleiding Conflictbeheersing op school'
- Betrek ouders erbij: Reageer niet cynisch, geïrriteerd of angstig op de aanwezigheid van ouders. Je hebt hun kinderen in jouw klas. Als je de ouders afwijst, zal het kind zich nooit geaccepteerd voelen en jou ook niet accepteren.

Aandachtspunten

- Vraag hulp als het niet goed gaat met de groep, intern bij collega's, de kanjercoördinator, intern begeleider. Zo nodig ondersteuning door Stichting Kanjertraining
- Laat gedragsproblemen in de onder- en middenbouw niet sudderen, zodat het uiteindelijk escaleert in de hogere groepen
- Sta als school voor een veilig klimaat voor alle kinderen: Durf het normale te beschermen en treed grens stellend op
- Zie ouders als partner van hun schoolgaande kind: "Wij kunnen dit niet allen. Wij hebben uw hulp nodig." Geef ook bij ouders duidelijk aan wat gewenst en ongewenst gedrag is. Doe dat respectvol en zo mogelijk met een vleugje humor.
- **Schoolbeleid** : Veranker deze aanpak in je schoolbeleid zie 'Sociale veiligheidsprotocol'

Dit doen we wel	Dit doen we niet
wel op school en overall 	niet op school en overall
 ik	 motor
 klas	 klas
 leraar	 leraar
 ouders	 ouders
	

